

**PREVENCE A POTÍRÁNÍ
GENDEROVĚ PODMÍNĚNÉHO
NÁSILÍ VŮČI POLITIČKÁM
A VEŘEJNĚ AKTIVNÍM ŽENÁM**

Autorky:
Veronika Šprincová
Markéta Kos Mottlová
Eva Søgnebotten

Vydalo Fórum 50 %, o.p.s. v roce 2025
www.padesatprocent.cz

FÓRUM 50%

BeNow

Norway
grants

Podpořeno Norskem prostřednictvím Norských fondů

OBSAH

02 Úvod

04 Současná situace

08 Možná řešení

03 Společenský kontext

07 Proč je změna nutná

09 Doporučená opatření
a implementace

ÚVOD

Genderově podmíněné násilí vůči političkám a veřejně aktivním ženám představuje závažný společenský problém, který ohrožuje demokracii, rovnost pohlaví a omezuje účast žen ve veřejném životě. Mezi nejčastější formy patří psychologické násilí, online obtěžování, kyberšikana, ale i fyzické útoky a ekonomické násilí. Hlavními příčinami jsou přetrvávající genderové stereotypy, slabá právní ochrana, nízká informovanost veřejnosti a normalizace různých forem násilí v politickém a veřejném životě.

Řešením jsou legislativní reformy, preventivní vzdělávání, lepší podpora obětí a větší odpovědnost online platform. Klíčová je spolupráce mezi vládou, politickými stranami, občanskou společností a médií, případně dalšími zainteresovanými subjekty. Tento dokument přináší konkrétní doporučení a strategické kroky pro jejich implementaci.

SPOLEČENSKÝ KONTEXT

Genderově podmíněné násilí na politických a veřejně aktivních ženách představuje problém, který si žádá systematickou pozornost a dlouhodobá řešení. Příčiny i důsledky tohoto jevu jsou komplexní a zahrnují celou škálu forem násilí od psychologického až po fyzické.

Různé formy násilí zasahují nejen jednotlivkyně, ale mají zásadní negativní dopad na společnost jako celek. Zažívání i obava z genderově podmíněného násilí odráží ženy od zapojení do veřejného života a narušuje princip spravedlivého zastoupení v něm. Jde nejen o porušení lidských práv žen, ale i jejich politických a občanských práv zakotvených v mezinárodních úmluvách jako je Všeobecná deklarace lidských práv, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech či Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen (CEDAW). Prevence a eliminace různých forem genderově podmíněného násilí podporuje také naplňování Cílů udržitelného rozvoje.

Zvláštní zranitelnost žen ve veřejném životě vyplývá z vícenásobné diskriminace, například na základě věku (u mladších žen je riziko vyšší), sexuální orientace, genderové identity, etnické příslušnosti. Riziko je vyšší i u žen, které prosazují lidskoprávní agendy. Současně zůstává tento problém nedostatečně prozkoumán a data, která by umožnila mapovat jeho rozsah a vývoj situace v čase, jsou omezená. Ženy navíc různé (zejména ty „mírnější“) projevy násilí často nehlásí.

Genderově podmíněné násilí na veřejně aktivních ženách je výsledkem strukturální nerovnosti a hluboce zakořeněných předsudků. Projevuje se na škále od nevědomých předsudků a symbolického útlaku přes každodenní sexismus, diskriminaci, obtěžování až po psychické a fyzické násilí. Přítomnost žen ve veřejném životě, která narušuje tradiční mocenské dynamiky a hierarchie, často vyvolává nenávistné reakce s cílem udržet současný stav.

Online prostředí představuje další specifickou výzvu. Specifika sociálních platforem, jako je přímý přístup k političkám a politikům a rychlé šíření informací, přispívají k zesílení útoků a jejich dopadů. Absence účinných mechanismů pro regulaci obsahu a nízká úroveň odpovědnosti technologických firem situaci dále zhoršují.

Překážkou pro řešení projevů genderově podmíněného násilí je nízká účinnost mechanismů pro ohlašování útoků a nedostatečná podpora obětem. Pro efektivní prevenci a potírání tohoto jevu je nezbytné přijmout komplexní opatření zahrnující přísné etické kodexy, efektivní sankce, podporu obětem a osvětu. Klíčovou roli hrají také ženské sítě a podpora solidarity mezi veřejně aktivními ženami.

Sociální média usnadňují páchání psychologického násilí a šíření nenávistných projevů, a to často anonymně.

SOUČASNÁ SITUACE

Jak již bylo řečeno, konzistentní, systematicky sbíraná a vyhodnocovaná data k fenoménu různých forem genderově podmíněného násilí vůči veřejně aktivním ženám dosud chybí. Navíc různé oblasti veřejného života jsou pokryty v odlišné míře. Rozsah problému a nedostatky v jeho řešení tak lze odvozovat jen na základě izolovaných šetření, ať již mezinárodních či zaměřených na konkrétní zemi.

Dostupné výzkumy ukazují, že významná část političek čelí genderově podmíněnému násilí, zejména v online prostředí. Mezi projevy tohoto násilí patří výhrůžky smrtí, sexistické útoky, sexuální obtěžování a ekonomická represe.

Výzkumy rovněž ukazují, že ženy čelící násilí a obtěžování na veřejnosti často nedostávají adekvátní podporu od institucí. Studie **Abuse of Power: Coordinated Online Harassment of Finnish Government Ministers** zdůraznila, že organizované kampaně obtěžování vůči politikům mohou vést nejen k jejich osobnímu a profesnímu vyčerpání, ale i k omezení jejich zapojení do veřejného prostoru nebo k úplnému ukončení svého veřejného působení.

Online násilí postihuje i další veřejně aktivní ženy, včetně novinářek, akademiček, aktivistek a sportovkyň. Studie **The Chilling: A Global Study of Online Violence Against Women Journalists** ukázala, že více než 70 % novinářek čelí online obtěžování, přičemž časté jsou výhrůžky znásilněním či fyzickým násilím. Studie **Monetizing Misogyny: Gendered Disinformation and the Undermining of Women's Rights and Democracy Globally** odhalila, že ženské veřejné osobnosti jsou cíleně diskreditovány misogynními dezinformačními kampaněmi, které podkopávají jejich legitimitu a oslabují důvěru veřejnosti v jejich práci. K podobnému závěru dochází i studie z roku 2024 **Journalists are most likely to receive abuse: Analysing online abuse of UK public figures across sport, politics, and journalism on Twitter**.

DOPADY NA DEMOKRACII

Násilí a obtěžování odrážejí ženy od veřejné činnosti a přispívají k udržování dlouhodobě nevyrovnaného zastoupení žen v politice a veřejném životě obecně, což vede k menší diverzitě názorů ve veřejném prostoru.

Strach z útoků a nedostatečná ochrana spolu s reálnými výhrůžkami a obtěžováním vytvářejí prostředí, kde se ženy samy cenzurují – přizpůsobují obsah či formu svých veřejných vystoupení či příspěvků v online prostoru –, omezují svou veřejnou aktivitu nebo se vyhýbají určitým tématům, která by mohla vyvolat nenávistné reakce. V novinářské sféře dochází k omezování investigativní žurnalistiky u témat, jako jsou genderová rovnost a lidská práva, protože novinářky čelí nepřiměřenému tlaku.

Digitální platformy usnadňují rychlé reakce a koordinaci útoků, což vede k šíření dezinformací a k pokusům diskreditovat ženy ve veřejném prostoru. Snížení účasti žen ve veřejném životě podkopává důvěru v demokratické instituce a vytváří nerovnováhu v zastoupení různých společenských skupin.

PROČ JE ZMĚNA NUTNÁ?

1

Slabé právní postihy

Mnoho zemí včetně České republiky stále nemá specifické zákony chránící veřejně aktivní ženy před genderově podmíněným násilím.

2

Nízká míra nahlašování

Oběti mají často tendenci situaci bagatelizovat (obzvláště pokud jde o incidenty v kyberprostoru), obávají se stigmatizace a nedostatečné ochrany.

3

Normalizace násilí

Sexistické či sexualizované útoky jsou často vnímány jako „součást veřejného života“. Často jsou také bagatelizovány odkazem na humor.

MOŽNÁ ŘEŠENÍ

Řešení	Výhody	Nevýhody
Silnější legislativa (specifická právní ochrana veřejně aktivních žen)	Jasnější právní rámec, lepší odstrašení pachatelů/pachatelek	Vyžaduje politickou vůli a kapacity pro prosazování nové legislativy
Zlepšení nahlašování a podpory obětí (horké linky, právní pomoc, psychologická podpora)	Povzbuzení oběti k hlášení případů, okamžitá pomoc	Vyžaduje finanční investice
Vzdělávací kampaně (zvyšování povědomí ve školách, médiích, politických stranách a dalších institucích)	Dlouhodobá změna společensko-politické kultury, prevence násilí u kořenů	Výsledky se projeví až po delší době
Regulace online platform (přísnější pravidla pro technologické firmy týkající se nenávistných projevů a obtěžování)	Snižuje kybernásilí, nutí platformy k odpovědnosti	Potenciální střet se svobodou projevu
Mentoringové a podpůrné programy pro ženy	Zvýšení odolnosti a udržení žen ve veřejných funkcích	Vyžaduje silnou institucionální podporu

DOPORUČENÁ OPATŘENÍ A IMPLEMENTACE

Legislativní reformy

- Přijetí zákonů chránících veřejně aktivní ženy před genderově podmíněným násilím.
- Přísnější tresty za online obtěžování a kyberšikanu.
- Povinné vzdělávání policie a soudů v problematice genderově podmíněného násilí.

Podpora obětí

- Zřízení krizových linek a center pro veřejně aktivní ženy čelící násilí.
- Poskytnutí bezplatné právní pomoci a psychologické podpory.
- Vytvoření bezpečných mechanismů pro hlášení incidentů v politických stranách, médiích a veřejných institucích.

Prevence a vzdělávání

- Spuštění celonárodních kampaní proti genderově podmíněnému násilí.
- Zařazení prevence násilí a genderové rovnosti do školních osnov.
- Povinná školení pro politické strany, média a další instituce.

Regulace online prostoru

- Povinnost online platformem rychle reagovat na hlášené případy obtěžování.
- Zavedení nezávislého orgánu monitorujícího nenávistné projevy.

Podpora žen ve veřejném životě

- Programy mentoringu pro ženy např. v politice, akademické sféře a žurnalistice.
- Poskytnutí bezpečnostních opatření a psychologické podpory ženám ve vedoucích pozicích.
- Podpora pozitivních ženských vzorů v médiích a veřejném diskurzu.

SHRNUTÍ

Abychom zajistili bezpečnější veřejný prostor pro ženy, je nutné provést legislativní reformy, zajistit odpovědnost online platforem, podpořit oběti a zlepšit vzdělávání. Klíčovou roli hrají politické strany, vlády, občanská společnost a média.

Je potřeba, aby politické reprezentace, technologické společnosti a další relevantní aktéři převzali odpovědnost za ochranu žen ve veřejném životě. Jedině komplexní přístup umožní účinnou prevenci a potírání genderově podmíněného násilí vůči veřejně aktivním ženám.

